

УДК 025.176:025.54(477-25)НБУВ(001)

ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН КАРТОГРАФІЧНОГО ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Тетяна ШОВКОПЛЯС, Алла ГЕРУС

*Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,
просп. 40-річчя Жовтня, 3, м. Київ, 03039, Україна, тел. (044) 524-11-19*

У статті розкрито історію створення сектора картографічних видань і основні принципи його формування, досліджено діяльність його засновника В. Кордта, представлено структуру фонду, загальні проблеми і специфіку роботи з картографічними документами.

Ключові слова: Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, В. Кордт, картографічні документи.

Восени 2008 р. Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського виповнилося 90 років. Історія бібліотеки – це ціла галузь науки, яка має своїх дослідників. За роки свого становлення бібліотека багато разів змінювала назву. Тому, з огляду на різні посилання, вони наводяться без коментарів: Національна бібліотека України (НБУ), Всенародна бібліотека України (ВБУ), Центральна наукова бібліотека (ЦНБ), і, нарешті, з 1996 р. – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського (НБУВ)¹.

Зі самого початку у складі бібліотеки, згідно із запискою одного з її співзасновників В. Кордта “О Национальной Библиотеке Украинской Державы”², передбачався відділ картографії України та суміжних держав, до якого мали входити картографічні пам’ятки, починаючи з XVII ст. Саме В. Кордт поклав початок картографічній збірці, яка до цього часу є неперевершеною в Україні.

Аналізуючи історію створення фонду, не можна, хоч коротко, не розповісти про його засновника.

Христофор Іоганн Веніамін (Веніамін Олександрович) Кордт (19.02.1860–24.12.1934) – історик, історіограф, картограф, народився в німецькій родині ремісника-гончара Олександра та Елізе Кордт у Дерпті (тепер – Тарту, Естонія), де здобув спочатку гімназійну, а потім і університетську освіту за історико-юридичним фахом. Перші роки роботи В. Кордта пов’язані з бібліотеками Дерптського університету та Естонського літературного вченого товариства. У 1888 р. за наукові дослідження йому присвоїли звання кандидата дипломатії.

Ще у студентські роки В. Кордт зацікавився історією Росії. Бездоганне знання європейських мов (шведської, голландської, німецької, російської, пізніше досконало опанував і українську) дало йому можливість працювати з документами у шведських та голландських архівах, де зберігалося багато раритетів, пов’язаних з історією Росії та України, періодом правління гетьмана І. Мазепи, його спадкоємця П. Орлика,

¹ Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. *Історія Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. 1918–1941.* – Київ: НБУВ, 1998. – 337 с.

² Кордт В. А. *О Национальной Библиотеке Украинской Державы // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві.* – Київ, 1919. – С. 10–13.

А. Войнаровського та дипломатичними стосунками з королем Швеції Карлом XII. Там він знайшов і багато інформації про подорожі чужоземців територією південної Росії та України з 890 і до 1700 рр.

За довідкою, отриманою з архіву Тартуського університету, ще у студентські роки В. Кордта нагородили золотою медаллю за дослідження, присвячені голландським торговельним відносинам XVII ст. Наукові дослідження було відзначено обранням ученого 1893 р. членом-кореспондентом Естонського літературного товариства.

У 1894 р. В. Кордт переїхав до Києва, де минули всі подальші роки його життя. Тут він зайняв посаду бібліотекаря (директора) бібліотеки Університету Св. Володимира, в якій плідно працював протягом багатьох років. В. Кордт запровадив нові методи роботи з каталогами, розширив комплектування фондів та з головою занурився в науково-пошукові дослідження, активно співпрацював із Київською археографічною комісією, членом-співробітником якої став 1911 р., а також із “Временной комиссией для разбора древних актов” та “Историческим обществом Нестора Летописца”. У виданнях “Общества” В. Кордт опублікував дані про Гійома Левассера де Боплана, його наукові здобутки з вивчення території України – природи, етнографії, топографії та складання перших карт України і окремих її частин, зокрема Дніпра; матеріали з історії картографування Сибіру; нариси історії Шведського Університету в Ліфляндії; відомості про перебування Петра Великого в Нідерландах та ін.

У 1899 р. В. Кордт був організатором виставки картографічних матеріалів, присвяченої XI Археологічному з'їзду в Києві, на якій було представлено 578 експонатів із 32 колекцій і зібрань установ та приватних осіб. Найбільшу кількість карт і атласів надали бібліотека Університету Св. Володимира (Київ), Київська духовна академія та Імператорське Одеське товариство історії та старожитностей. Виданий за матеріалами виставки каталог містив 1127 номерів описів карт.

З 1899 р. В. Кордт вперше почав видавати друковані каталоги із зображенням та детальним описом карт. Усього вийшло три випуски “Материалов по истории русской картографии...” (1899, 1906, 1910), де описано переважно карти південної Росії, тобто сучасної України. За цю величезну працю дослідник 1911 р. отримав Уваровську премію.

У 1918–1919 рр. В. Кордт брав безпосередню участь у створенні Української академії наук, був членом, а з 1920 по 1923 рр. – головою Тимчасового Комітету для заснування Національної бібліотеки Української Держави та надрукував у “Збірнику праць для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук в м. Києві” пропозиції “О Национальной Библиотеке Украинской Державы”, де подав концепцію структури бібліотеки, методи її комплектування та навіть пропозицію щодо будівництва нового приміщення. В. Кордта можна вважати організатором першого періоду роботи бібліотеки, експертом науково-методичної діяльності в її структурній організації. Після утворення бібліотеки і передачі до її складу книгозбірні університету він продовжував працювати там спочатку рядовим співробітником, а потім – завідувачем новоствореного відділу картографії, ініціатором та засновником якого був. На час створення відділу його фонд складав близько 27 тис. примірників, більшість із яких – цінні рукописні, стародруковані матеріали та старі карти й атласи з різних державних збірок та приватних колекцій. Крім того, він періодично викладав студентам іноземні мови. У цей же період (з 1924 р.) В. Кордт став активним членом Археографічної комісії ВУАН, де опублікував цілу низку цікавих досліджень, в тому числі “Бої під Лісним і під Полтавою за щоденником Шведського лейтнанта Ф. Вейе”,

в якому подається хроніка подій, не переписана на російський лад, описується участь І. Мазепи та його козацького війська в бою під Полтавою, втеча за Дніпро тощо. У 1931 р. вийшла перша частина “Матеріалів до історії картографії України”, що вміщує 41 старовинну карту території сучасної України та їх детальний опис.

26 квітня 1932 р. до Археографічної Комісії ВУАН В. Кордт надіслав доповідну записку: “Після опрацювання матеріалів по історії картографії України до кінця XVIII ст., виданих Археографічною Комісією, у мене залишилися прогалини, для поповнення яких я уже зібрав необхідні матеріали, при чому частина з них є рукописна. Ці матеріали я гадаю опублікувати у II част. матеріалів, бо вони зьявляють додатково важливі питання для історії колоніальної російської політики на Україні XVIII ст., питання що до захоплення запорожських земель і ліквідації запорожської січі.

В зв'язку з цими матеріалами я гадаю дати історичний огляд картографії України за час XIX та XX стор-я. Огляд цей зьясує організацію колоніального визиску Української території царсько-дворянською Росією та зв'язану з цим класову боротьбу, головним чином між українським селянством і землевласниками в часи розкладу феодално-кріпацької системи та утворення капіталістичного господарства. Таким чином робота повинна прямувати, та у результаті, по можливості, прийняти участь у виконанні сучасних завдань соціалістичного будівництва.

Для складання огляду картографії України XIX та XX стор. є частина матеріалів у Києві, але необхідно вивчити матеріали, як рукописні, так і надруковані у Москві та Ленінграді, тому потрібні будуть команд. виїзди.

Частина мат-лів, таким чином, мною уже підготовлено до друку. Для того, щоб зібрати останню частину, та щоб закінчити опрацювання тексту для II тому Укр. картографії, розміром 40 мап, потрібно працювати ще 2 роки. В. Кордт”³.

Того ж 1932 р. В. Кордт склав перший картографічний покажчик, що відобразив потреби того часу “Карти першої п'ятирічки”⁴.

На початку 1933 р. він брав участь у влаштуванні картографічної виставки, присвяченої проблемі Великого Дніпра.

Аналізуючи матеріали Інституту рукопису НБУВ, можна орієнтовно визначити і план видання другої частини “Матеріалів...”. У своєму звіті до Археографічної комісії ВУАН за перше півріччя 1933 р. В. Кордт зазначив: “До другої частини “Матеріалів до історичної картографії України” я протягом цього року зібрав картографічні матеріали.

Тимчасом підібрано 45 мап, що даватимуть матеріал з історії промисловості різноманітних галузів. Крім того, ці матеріали покажуть, за якими ознаками побудовано межі губернь в Росії і на Україні, чи мають вони під собою раціональний господарсько-економічний ґрунт, чи лише адміністративний. Нарешті, матеріали ці покажуть технічний прогрес картографії XIX та XX сторіччя”⁵. Але, на жаль, друга частина “Матеріалів...” так і не побачила світ.

Праці вченого, незважаючи на деяку недосконалість друку та окремі історичні неточності, були, по суті, першими науковими зібраннями картографічних пам'яток XV–XVII ст., що знайшли широке коло читачів. Можна відзначити, що вказані твори не втратили своєї наукової цінності та актуальності і на сьогодні. В. Кордт із притаманною йому німецькою точністю та скрупульозністю зібрав практично всі відомі на

³ НБУВ, Інститут рукопису (далі – ІР), ф. 10, спр. 10354. Збережено мову оригіналу.

⁴ Архів НБУВ, оп. 1, спр. 378, арк. 37–58.

⁵ НБУВ, ІР, ф. 10, спр. 11112. Збережено мову оригіналу.

той час, та значним чином і на сьогодні, старовинні карти території України. На жаль, до цього часу не побачили світ ні перевидання цих творів, ні аналітичні сучасні видання на рівні каталогів. Лише 2000 р. започатковано серію “Пам’ятки картографії України”, що є логічним продовженням досліджень В. Кордта⁶.

Картографічні видання почали збиратися в бібліотеці від дня її заснування (1918 р.). Основу фонду на той час склали документи, передані з бібліотеки Університету Святого Володимира, Духовної академії, Колегії П. Галагана, Одеського Імператорського товариства дослідників старожитностей, приватних колекцій професорів університету (М. Костомарова), членів Історичного товариства Нестора-літописця (В. Ляскоронського, В. Кордта), Д. Багалія, В. Антоновича та багатьох інших⁷.

У складі фонду є рідкісні рукописні та друковані картографічні документи, починаючи з XVI ст. З 1923 р. до картографічного фонду почав надходити обов’язковий примірник видань СРСР; було відібрано картографічні видання з колекцій, що надійшли до бібліотеки в 1930-ті рр. із Волинського державного музею, книгосховища у Кам’янці-Подільському та ін. У 1927 р. до ВБУ повністю передали картографічний фонд бібліотеки університету (на той час – Київського інституту народної освіти).

Перших відвідувачів відділ карт прийняв 1932 р. (58 відвідувань за рік). Після цього, у зв’язку з низкою реорганізацій у структурі бібліотеки, відділ періодично не функціонував. У звіті про роботу бібліотеки за 1932 р. відмічено, що відділ картографії зовсім не устаткований, хоч і нараховує близько 50 тис. примірників. Одночасно вирішувалося питання про опрацювання атласів і карт. На 1939 р., згідно з “інвентарним каталогом”, було взято на облік близько 42,5 тис. одиниць зберігання. В цей же час значну частину фонду вилучили з бібліотеки і вивезли до сховищ Генштабу, чим і пояснюється відсутність цілого пласту картографічних документів довоєнного періоду.

Наприкінці 1945 р., після повернення з евакуації, картографічний фонд став доступним для читачів. На той час його обсяг був близько 20 тис. примірників. Зріс і потік відвідувачів – від 418 у 1946 р. до 4400 у 1954 р.

Комплектування фонду у повоєнні роки зазнало значних змін. З 1959 р. припинилося надходження обов’язкового безкоштовного примірника; поповнення проводилося через торгівельну мережу та бібліотечний колектор, що зумовило великі прогалини в отриманні видань. Слід відзначити, що і сьогодні прийнятий вже в незалежній Україні закон про обов’язковий примірник друкованої продукції належним чином не виконується, тому комплектування фонду неповне і не відповідає потребам читачів.

Серед значної кількості раритетних видань картографічного фонду сектора окремі блок складають рукописні картографічні документи (РКД), він нараховує близько 600 одиниць зберігання⁸. Ці карти є базовими першоджерелами, що вміщують унікальну інформацію про історичні події та стан довкілля, динаміку природних та соціально-політичних процесів на територіях різних держав, але переважно в Україні.

⁶ Спеціальна карта України Гійома Левассера де Боплана 1650 року. – [1:450 000]. – Київ; Львів: ТОВ “Вид-во “Мапа”, 2000. – Репринт; Вавричин М., Дашкевич Я., Кришталович У. *Україна на стародавніх картах. Кінець XV – перша половина XVII ст.* – Київ: ДНВП “Картографія”, 2004. – 208 с., іл.

⁷ Шовкопляс Т. І., Герус А. Л. Из истории становления и формирования картографического фонда Национальной библиотеки Украины им. В. И. Вернадского // *Библиотеки Национальных Академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: Науч.-практ. и теорет. сб.* / МААН. Совет директоров науч. б-к и информ. центров. – Киев, 2007. – С. 395–406.

⁸ Осталецька О. П., Шовкопляс Т. І., Герус А. Л. Рукописні картографічні документи в фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського і особливості роботи з ними // *Картографія та вища школа: Зб. наук. праць.* – Київ, 2001. – Вип. 6. – С. 65–68.

Більшість цих документів виконана у великому масштабі, що гарантує повноту і достовірність змісту і дає можливість відслідковувати зміни та прогнозувати явища та процеси при порівняльному аналізі картографічних документів різних періодів. Не втрачають своєї цінності і до сьогодні такі твори, як “Атлас реки Днепра”, складений 1784 р., карти Чернігівської, Новгород-Сіверської, Київської губерній кінця XVIII ст., плани окремих міст та поселень. Дуже цінними з наукової точки зору є історичні, в т. ч. археологічні карти, схеми військових баталій часів війни Росії зі Швецією та Туреччиною у XIX ст., “План раскопок древнего Херсонеса...”, “План древностей в городе Феодосии” та інші.

Систематична картотека рукописного картографічного фонду складається з таких головних розділів:

1. Плани міст, фортець, урочищ, поселень.
2. Морські карти, гідрографічні та гідрологічні карти суші.
3. Історичні карти, в т. ч. археологічні та військові.
4. Карти політико-адміністративного та адміністративно-територіального устрою.
5. Карти географічної вивченості території.

Раритетну групу складають видання середньовічних фламандських географів-картографів XVI ст.: Авраама Ортелія, Гергарда Меркатора, більш пізні твори Й. Блау, Я. Янсона, Н. Сансона д'Аббевіля, Й. Б. Гоманна; представлено і всесвітньо відомі видання Д. А. Річчі Дзаноні, А. Затта, Лейлога, Лосіра, І. Де Рамма, Д. Соцманна. Ці, вже пізніші видання дають уявлення про адміністративний поділ Європи в XVII–XVIII ст. і, як правило, значним чином охоплюють територію сучасної України. Є також багатотомні історичні атласи XVII–XVIII ст., видані західноєвропейськими видавництвами. Багато спеціалізованих видань: атласи Парижа, Неаполя, європейських міст-фортець; атласи-звіти про дослідження та географічні відкриття Ж.-Ф. Лаперуза, Д. Кука, атлас подорожей по Греції; з російських – Ю. Лисянського та О. Коцебу.

Достатньо широко у фонді представлено картографічні видання Російської імперії. Безперечно, тут треба відзначити такі атласи, як “Атлас Российской, состоящий из девятнадцати специальных карт представляющих Всероссийскую империю с пограничными землями...” 1745 р., виданий у декількох варіантах Академією наук у Санкт-Петербурзі. Такий атлас видали і латинською, німецькою та французькою мовами. “Новый Атлас или собрание карт всех частей Земного Шара... для употребления Юношества” 1793 р., “Атлас Российской Империи, Состоящий из 52 карт, Изданный во граде С. Петра в лето 1796 г. Царствования Екатерины. II...”, “Светильник морской... то есть описание Восточного или Варяжского моря. От Санктпетербурга к западу... 1738 г.”.

З різницею у вісім років видано повніші атласи, які створив О. Вільбрехт. Один (1792 р.) представляє намісництва, другий (1800 р.) – губернський поділ Російської імперії. Заслугове на увагу репринтне видання “Чертежная книга Сибири составленная... Семеном Ремезовым в 1701 г.”.

Після організації в Росії державної картографічної служби в 1797 р. збільшилася кількість карт і атласів, що відображали територію імперії. Цей період у фондах сектора представлено значною кількістю документів: “Географический атлас Российской империи, Царства Польского и Великого Княжества Финляндского...” Пядишева 1827 р., “Подробный учебный атлас Российской империи” 1846 р. та багато інших.

Поступово розширилась і тематика документів. У XIX ст. російська картографічна продукція представлена такими галузевими виданнями, як поштові, військово-

дорожні, адміністративні, а також вузько профільними: “Опыт статистического атласа Российской империи” 1874 р., “Атлас географический, исторический и хронологический Российского государства, составленный на основании истории Н. М. Карамзина И. Ахматовым... заключающего в себе краткий исторический очерк России, хронологию Русских Государей, главнейшие исторические происшествия каждого царствования... и родословную таблицу царствовавших в России Домов от Рюрика до наших времен” 1845 р., “Военная библиотека, с Высочайшаго соизволения посвященная Российской армии” 1837 р., серії карт, що відобразили російсько-шведські, російсько-турецькі, російсько-іранські війни, війну з Наполеоном, Північну та Кримську війни.

Широко представлені також карти вивченості природних явищ і процесів. Це ціла низка гідрографічних, геологічних, кліматичних карт і атласів: “Гидрографическая Карта части Российской Империи между водами Белаго, Балтийскаго, Чернаго и Каспийскаго Морей” 1801 р., “О температуре воздуха в Российской империи” Г. Вільде 1882 р., “Геологическая карта России” 1845 р. та багато інших.

Треба відзначити, що стародруковані видання найчастіше охоплюють західні регіони сучасної території нашої держави. Східні лівобережні регіони знайшли своє відображення в картографічних документах, виданих уже в Російській імперії, і належать, як правило, до XVIII–XIX ст., коли в Росії було налагоджено картографічну службу на державному рівні.

У фонді сектора картографії зберігається значна кількість цінних видань пізніших періодів, що охоплюють території всіх частин світу, окремих країн та регіонів. Вони представлені вітчизняними та зарубіжними (різними мовами світу), різними за тематикою, призначенням та способом виконання картами, атласами, планами, схемами і т. ін.

До найцікавіших можна віднести історичні атласи Польщі, Німеччини, Канади, національні атласи США, Куби, Канади, Ізраїлю тощо, комплексні, галузеві карти й атласи: “Морской атлас”, “Большой атлас мира”, Атлас світу видавництва Брокгауза і Ефрона, атласи окремих континентів, тематичні – “Атлас лесов”, “Атлас офицера РККА”, “Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР” та ін., що, незважаючи на вік видання, і сьогодні мають великий попит у читачів.

Серед картографічних документів, які знаходяться у фонді сектора, особливу цінність мають такі, де відображено територію Києва від середини XVI ст. до наших днів. Не рахуючи масових видань останніх років, їх кількість становить близько 200 одиниць щодо міста в цілому та близько 70 – окремих його районів та частин⁹.

Найцікавішими є: “План городу Киеву с показанием присоединенного к сведению городской полиции в 1799-м году”, “План города Киева четырем оною частям с показанием печерской Крепости с означением публичных общественных и казенных строений с ситуациею равно и прожекта... 1812 года”, “Геометрический Специальный план города Киева составленный... 1833 г...”. Ці рукописні плани, на жаль, майже непридатні до використання через їхній фізичний стан.

Від середини XIX ст. з’явилося багато друківаних планів, що були виконані на основі рукописних і скореговані у відповідності до територіальних змін у місті.

Наприкінці XIX – на початку XX ст. починають друкуватися плани Києва, що несуть, крім загальної, ще й додаткову спеціалізовану інформацію: “План города Киева

⁹ Шовкопляс Т. І., Герус А. Л. Плани Києва у фондах сектору картографічних видань Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського // *Картографія та вища школа: Зб. наук. праць Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка*. – Київ: Ін-т передових технологій, 2006. – Вип. 11. – С. 273–277.

с линиями железно-конной дороги” 1871 р., “Наглядный план г. Киева”, виданий 1913 р. у зв’язку з проведенням Всеросійської промислової виставки, доповнений списком і зображенням найважливіших споруд Києва, переліком вулиць і нумерацією будинків, по суті, можна вважати першим туристичним спеціалізованим виданням.

Значно доповнюють історію освоєння території міста плани окремих його частин: “Университет Св. Владимира. План усадебного места с ботаническим садом”, “[План Печерского участка]”, “[План Плоской части]”, “Генеральный план Дворцовой части города Киева” та ін.

Найбільшу за кількістю частину фонду складають переважно карти та атласи повоевних років випуску. Вони представляють увесь спектр картографічної продукції як щодо території СРСР, так і всього світу.

Після отримання Україною незалежності дещо змінився характер картографічних документів, що їх отримує депозитарій. При значній загальній кількості видань різко звузилася географія відображених на них територій. Механічне копіювання кожного року одних і тих самих карт, планів та схем не вносить у розвиток картографії нічого нового. Хоча не можна не відзначити цікаві серії видань, започатковані видавництвом “Мапа” – “Моя мала Батьківщина”, історичні атласи України, навчальні видання Інституту передових технологій з економічної і соціальної географії світу та України; серію топографічних карт території України масштабу 1:100000, що видається Київською військово-картографічною фабрикою, “Геологічний атлас України”, “Екологічний атлас Києва” та низку інших. Багато цікавих видань за останні роки підготувало та видало ДНВП “Картографія”: “Загальногеографічний атлас України”, “Атлас світу” – перший атлас такого об’єму українською мовою, плани міст України з довідковою інформацією, карти і атласи автодоріг. Масово почали видаватися і надходити навчальні настінні карти та ін. У 2007 р. після багаторічної підготовки побачив світ і Національний атлас України, який зайняв належне місце серед видань такого рівня.

Фонди сектора, які зараз складають близько 47 тис. одиниць зберігання, призначені для всебічного спеціалізованого обслуговування користувачів бібліотеки, основні напрямки якого – загальноосвітній, науково-дослідницький, пошуково-інформаційний, туристично-екскурсійний.

Склад фонду сектора відображають каталоги, що вже не відповідають сучасним вимогам читачів. Виходячи з потреб користувачів у повній і достовірній інформації, з метою суттєвого покращення технології обробки документів і обслуговування читачів у НБУВ створено АПС (Автоматизована Інформаційно-пошукова Система) картографічних документів, яка призначена для автоматизації на комп’ютерній базі процесів введення, редагування, збереження, реорганізації, реструктуризації експорту та імпорту бази даних картографічних документів, введення, редагування та збереження словника тематичних рубрик, формування та друку каталожних карток на картографічні документи, предметного та систематичного пошуку в базі даних бібліографічних опісів картографічних документів.

Хочеться звернути увагу на труднощі, які стоять перед єдиним в Україні фондом депозитарного зберігання картографічних документів. Це, перш за все, їх фізичний стан і умови зберігання, що не відповідають навіть елементарним нормам і правилам. Значна кількість рукописних і стародруківаних карт потребує термінової реставрації, яка можлива лише у професійних умовах. На жаль, частину з раритетів уже неможливо відновити повністю.

**HISTORY OF FORMATION AND CURRENT STATE
OF THE CARTOGRAPHIC FUND OF THE V. I. VERNADS'KYI
NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE**

Tetiana SHOVKOPLIAS, Alla HERUS

*V. I. Vernads'kyi National library of Ukraine,
3, 40-richchia Zhovtnia Av., Kyiv, 03039, Ukraine, tel. (044) 524-11-19*

History of creation of the cartographic publications sector as well as the main principles of its formation have been presented in the article. The author also researches the activities of its founder V. Cordt, and provides the structure of the fund, general problems and specificity of the work with cartographic documents.

Key words: V. I. Vernads'kyi National library of Ukraine, V. Cordt, cartographic documents.

**ИСТОРИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ
КАРТОГРАФИЧЕСКОГО ФОНДА
НАЦИОНАЛЬНОЙ БИБЛИОТЕКИ УКРАИНЫ
ИМЕНИ В. И. ВЕРНАДСКОГО**

Татьяна ШОВКОПЛЯС, Алла ГЕРУС

*Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского,
просп. 40-летия Октября, г. Киев, 03039, Украина, тел. (044) 524-11-19*

В статье раскрыты история создания сектора картографических изданий и основные принципы его формирования, исследована деятельность его основателя В. Кордта, представлены структура фонда, общие проблемы и специфика работы с картографическими документами.

Ключевые слова: Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского, В. Кордт, картографические документы.

Стаття надійшла до редколегії 20.08.2008

Прийнята до друку 7.04.2009